

¡Quantas voltas lo mon ment!
 puig aquesta 's diu Fidela
 y 's riu de tot jurament,
 y es astuta com mustela

De dijous á dijous

HEM pasat lo dijous gras y las Carnestoltas, que 's van acanyant com diversió pública als avantsos del temps y de la cultura social.

Aquí, com á tot arréu ja no s' usa la careta entre la gent formal, y no 's trova pe 'ls carrers més que portada per la jovenalla d' enteniment escás, ansiosa de divertiments, ó be per la brivalla que 's desvergonyeix al seu darrera... com si per aixó li fós convenienta.

Las cabalgadas y ostentacions públicas del Carnaval de Barcelona, que foren regositx de son vehinat, en la pasada centuria, ja son un capítol de l' historia; ara las festas d' aquest Rey de la bullanga, son totas de carácter íntim: assalts de casas conegudas, balls particulars... fugint las personas senceras dels que 's fan ab publicitat, concorreguts per la gent de *rompe y rasga*.

Com que 'l mon es per ells, las criaturas son las que surten al carrer lluhint ayrosas y artísticas disfressas; pares y mares treuhen á lluhir ingeni y trassa, demostrant en trajos històrics y fantasiosos, com lo gust artístich entra y 's propaga per las famílias; y en veritat no hi ha res més hermós que 'l contemplar els petits angelets, seriosos, tiessos y empaquetats en llurs disfressas. Lo ball de las criaturas, donat en la Sala de Novetats lo dijous gras á la tarde, es bona mostra de lo que acabém d' expressar.

* * *

Tot això son las Carnestoltas de la vuytada; pasarán, y l' altra setmana vindrá la quaresma, que ja no n' es pas lo temps de fer penitencia pe 'ls pecats com avans era... sinó de divertiments adequats, concerts de música clàssica, companyias escullidas, ab lo bó y millor de la dramática extrangera, com la d' en Zacconi... y res del bacallá y bunyols de farina, sino bons talls de llus, vins expressos y lllaminaduras. S' ho 'porta 'l temps.

* * *

Los que may paran en tot l' any son els Carnestoltas de la política, que son las que vé fent en Maura, desde qu' es ministre de la Governació, y ara més que may ab motiu de las eleccions properas, per las que disposa de delegats especials.

Aquets delegats del govern son per cuydars de la sinceritat electoral; no cal pas dir res més, ¡cuydarse d' això empleyats públics, tothom, fins els més burros, sap lo que vol dir! Ab tot aixó darrera del encasillat... ¡adeu, candidats de oposició, sinó hi son á la llista! ¿Hi haurá algú que cregui en la circular del ministre? No ho podem creurer de cap de las maneras.

* * *

En las alturas ahont se forja 'l llamp, s' ha revolcat á n' en Moret, que semblava tenir ja aixafat á

n' en Montero Ríos, que será 'l capítol del partit lliberal, el successor d' en Sagasta d' ordre superior, contrariant la voluntat manifestada per la plana major del partit que 'l rebutjava... Tan se val l' un com l' altre, que la festa 's compón pera anar seguint lo joch, mal que se 'ls vegin las cartas. Lo vell d' en «Meco» disposa de las canongias, será cridat á formar govern, quan li toqui la tanda; donchs aquest será quefe, no perdent ni guanyant res lo país, perque en Moret es una de las grans plagas d' Espanya.

* * *

Lo descobriment d' en Monegal, que vá fer desde Madrit lo senyor Maura ja ha donat tot lo seu rendiment. Lo Batlle *corregidor* no sab pas per quinas mars navega; es com pilot d' una barca, que ha perdut la canya del timó y revolcan las onadas per' allá 'hont volen. Com aquell que demanava peras al olm, l' arcalde de Barcelona s' ha ficat á la barretina 'l desempenyar un cárrech polítich, sens declarar-se ell de cap partit y aixó, tot gimnástica de sagristias, l' ha col·locat en posició ben trista, enfront la Corporació, y aquella entrada de caball siciliá s' ha aturat ben depressa, mancat del apoyo de uns y d' altres y portant la desunió per tot arréu.

Lo fracás está ben bé á la vista y terminadas las eleccions no hi haurá pas qui aguanti tot aixó, qu' es la descomposició del cos municipal, perjudicant greument els interessos de la ciutat, que restan abandonats, no poguent ni tan solzament arreglar lo nomenament dels arcaldes de barri, tan necessari per no quedar tot á las banyas del bou, y que 'ls tinents d' arcalde tots volían fer á son gust.

Tot s' aguanta ab canyetas... després vindrá 'l dal·tabaix... ¿descobrirán algú més?

* * *

Un bon amich de LA TOMASA escriu noticias interesants dels teatros de Madrit, referents á artistas catalans y estimats amichs. Lo mestre Vives ha donat á la Zarzuela, una obra en un acte, nomenada *El ramo de azahar*, lletra d' en Fiacro Iraizoz, que ha anat malament; y que no pensém pas véurerla representar á Barcelona, puig aquest mestre va restant las simpatias que s' havia guanyat.

Al Real ha quedat contractada la Barrientos, aquella estanquera tan coneguda á Barcelona, d' ahont va sortir; allá s' hi encatarinan de fort y de ferm.

Lo Teatro Espanyol, després de la comedia dramática d' en Miguel Echegaray *Caridad*, que no vá agradar á ningú, ha donat *La pecadora* d' en Angel Guimerá, que ha rebut pallissa de valent, no pas per l' obra, sino pe 'l catalanisme del autor, que no li volen deixar surar cap més obra, per reputarlas d' extrangeras las que s' hi envían d' aquí... ¿Qué farán quan vinguin la Guerrero y en Díez de Mendoza? Pera arreglarho s' ha estrenat *La escalinata de un trono*, d' en Joseph Echegaray.

A Price han fet la sarsuela en tres actes *La canción de un naufrago*, ab luxòs decorat; lo mellor n' es la música d' en Enrich Morera, que s' ha tallat la perruca de modernista desde que se 'n va anar á Madrit.

Al Teatro Lara fan lo seu agost en plé hivern ab la comedia en dos actes, dels germans Quintero *Pepita Reyes*, ahont trumfa la Clotilde Domus, la graciosa dama jove que tots coneixém y hem aplaudit.

A la Alhambra, fa 'l galan en Paco Morano, que se 'n ha anat de la Comedia y té un gros èxit ab *Don Alvaro del Duch de Rivas*, y ara estrenará *Kean*.

Apolo dona la 140 representació de *El puñao de rosas*, y ara vé un estreno d' en Morera, titolat: *Oro de ley*. ¿Ho será?

* * *

Aquí ha donat son concert pe 'ls socis solzament, la reputada orquesta d' en Crikboom, donantse á conèixer lo violinista Arrigo Serato, que toca molt bé, aixó prou... però també s' estira massa y á nosaltres més ens agrada la gent campetxana.

No hi podém fer més.

CALIXTE PI y XARAU.

TARAMBANADAS CATALANAS

¿Una bossa de bessas cap-bussa la mossa en la bassa que vessa?

—
Sense trampa trempa la trampa.

—
Feliu viu: ¿Riu y diu que 'l Rey ray?

—
Un gros gos gras y gris.

—
L' Espasa pesa pisa.

—
Fleitxa fatxa fa 'l fetxa d' una fotxa

—
Racantli á en Roch rascá 'l ruch d un rich, ¿no es més ruch en Roch que 'l ruch que li raca rascá?

—
L' Andreu de Tromps te un estrip al trau, dos tops ó tres y un trist trip trap á las tripas.

LA TOMASA

CUPÓ PRIMA N.º 65 (1)

Que dona dret á adquirir per

dos rals

la comedia en tres actes y en vers

LO SENYOR BATLLE

original de TEODORO BARÓ

qual preu corrent es lo de

DUAS PESSETAS

(1) Caduca als vuyt dias ó avans si s' agotan 'ls exemplars.

A una teixidora mecánica

M' agradas quan al diumenge
després de netejar casa
et proposas á fer festa
disposante tot mudada
á trossejar l' abstinencia
d una setmana passada
enfilant las llensadoras
de 'ls dos telers que comandas,
que t' esclavitzan y t omplan
de borra tota la cara
y el pentinat t' emblanqueixen
ab l' aureola fantástica
que ennobleix á la doncella
que 's catalana y treballa.
Vals més que una noya rica
casulana ó colegiala,
puig tens la millor riquesa;
que son bons dits per guanyártela.

J. COSTA POMES.

RAMPONAS

Un casat que viu'sens guerra,
deya sempre ab molt d' anhel
que 'n lloch d' un niu de la terra,
sa casa era un niu del cel.

Y per dar més entenent
á tots de tal harmonia,
diu: ma mullé es diu Maria,
jo Joseph, Jesús el nen.

—
Te vaig dir «Pastera» un día
y perquè 'm dius ordinari,
hasta rectificaria,
pero no ho crech necessari.
Ja que si aquet nom t' altera,
contestam !oh nena fina!
¿no ets tu acás com la pastera,
un dipòsit de farina?

—
Una carpeta guardava,
ab molt misteri l' Agnés
y afanyosa procurava,
que lo que á dins hi tancava,
no ho vejés el seu promés.

Un dia ell fou llarch de dits
y en la capsia !Oh desventura!
va veure: una dentadura,
una pila de anyadits,
y munt de pots de pintura.

B. RAMENTOL.

SOMNI

Te vegi entre un núvol, esplendenta,
y esbullats tos cabells,
(en lo tráge que duyen nostres pares
quan lo mon se va fer)
plegadetas las mans, y alsant la vista
suplicant vers al Cel ..

.....
Jo no sé 'l que 'm passá; vulgui seguirte,
y en un esforç supré, m'
enlayri cap á tú... més prest vaig caurer,
iy 'm vaig fé un xiribéch!

JOSEPH VILÀ ORTONOBES

—¿De que vas disfressada engrescadora mascarata?

—De *sinceritat electoral*. Tot lo que porto es veritat. Ja veureu; palpeume las pantorrillas... ¡Si ho fan los envio al calabosso per atach al pudor.)

LA TOMASA
PENDANT

Travalléu, fillas mevas, que 'ls magatzéms esperan la feyna.
Lo treball es una virtut, y Deu us ho pagarà ja que nosaltres no podem pagarvosho.

LA VUYTADA

No en vá diuhen qu' es Espanya
 (un país molt *exemplar*:
 estant encare *sub júdice*
 lo procés, qu' es dels més llarchs,
 de las sustraccions hagudas
 á Correus... alló. . á tot drap,
 per l' art de birli-birloqui
 desde temps inmemorial,
 veusaquí que l' altre vespre
 (perque veyéu si fán cas
 de la Justicia, certs manos,
 ni del Códich penal may)
 fins al cotxe que portava
 tots 'ls valors declarats
 de la línia de Valencia
 que á la Estació feyan cap
 ván birlarlo, (es dir, no 'l cotxe,
 que per xó no fóra estrany)
 sino 'l maletí que tanca
 dits valors ab pany y clau.

Y, encare lo qu' es més cómich
 ó més sério, ó agravant,
 es que 'l robo vá cometrers,
 (segons se suposa, es clar,)
 estant en marxa 'l vehícol,
 en plé Passeig, cap al tart,
 lo cual que revelaria
 en els autors un *art* tal
 y una sans fagon tant grossa
 que, si resultés vritat,
 hem de convenir *señores*,
 en que no hi há un més enllá,
 en que som al *non plus ultra*
 del pillatje sens' descans,
 sense modos, ni vergonya
 depressa y corrent; ¡carám!....

Empro, si per cas resulta
 del sumari judicial
 que aquell maletí de *marras*
 quan lo cotxe vá arrencar
 ja no hi era dins del cotxe...,
 ¡quina desgracia, Deu sant!
 y además seria 'l colmo,
 l' apaga-y-anémse 'n jau!
 á viure á *Sierra-Morena*
 que hi há més seguritat;
 perque á n' aquí al millor dia
 'ls lladres se n' endurán
 lo Bonsuccés y la Plassa
 y 'ls bussons tots dels estanchs,
 los cotxes, las ambulancias,
 y potser, mes endevant
 la plassa de Catalunya

quan temps á venir (si 's fá)
 s' aixequi 'l gran edifici,
 al mitj, del senyor Llopart
 pera Corréus y Telégrafos
 grandíós y monumental,
 del qual la primera pedra,
 si per cas, la posarán
 lo jorn mateix del judici
 final del mon, cap al tart.

Si á Corréus tal llatrocini
 continúa, vindrá 'l cas
 de ficarhi dins dels sobres
 (sobres de ferro colat,
 ab candado, en lloch de goma
 ó forrellat per tancá 'l)
 además, donchs de las cartas,
 si hi ván valors declarats,
 un civil, mosso d' Esquadra
 un gura ó un municipal
 sens faltarihi una *pareja*
 que acompani als ambulants
 ó quatre soldats y un cabo
 y quatre més de á caball.

Pe ls cassinos y plateas
 y centres de *bons vivants*
 s' hi nota la efervescencia
 propia dels temps abocats
 á las eleccions—*camama*;
 puig segons diu un que ho sab
 ja cal que Deu 'ns ajudi
 sí á salvo volém deixar
 la dignitat de la Patria
 xica ó gran que are la fán
 anar uns y altres endoyna.

Tinch pó que succehirá
 que á pesar de la enteresa
 de D. *Pepe* Monegal
 (qu' es tot un *real* alcalde
 y d' un *ordre* que no n' hi hán)
 s' hi ficará dins la bruixa
 guardada per un costat
 ab las *trancas* de las *rodas*,
 y per l' altre ab lo reenganx
 de mils d' ánimas en pena
 d' empleats municipals,
 (qu' eran, vivint en cos y ánima,
 en temps d' eleccions, dels grans
 mangonejadors polítichs
 que ls havian col—locat/
 repetintse aquell miracle
 del pá y peixos si á Deu plau

Fóra la primera volta.
 si ho errés, d' equivocarm;

Los regidors arrossayres
 dels pous de Moncada están
 fent morros y malas caras
 y treynt foch pe ls caixals
 per lo provehiment d' ayguas
 qu' en l' altra sessió 's tractá,
 y malehirán las Gorgas
 y tot lo seu manantial...
 fins lo jorn que s' inauguri
 ab un tech ben plé de talls
 y bons puros de l' Habana
 y forsa espumós xampany,
 y la costum s' esta-bleixi
 d' anarhi á doná un repás
 com s' ha fet allá á Moncada
 molts anys há, de tant en quant
 pera la tradició no perdre
 d' arrossos antepassats.

L' aygua de Dos Rius, es fama,
 (ab sa mala fama ¡es clar!)
 que ha elevat las sevas queixas
 al Ajuntament, pregant
 que las ayguas de «Las Gorgas»
 quan á ciutat fassin cap
 la deixin estar tranquila
 y bona per' rentá els plats,
 y no com la de Moncada
 que me li ha fet molt de mal.

(La tal instancia aygualida
 sols es un paper mullat
 que no n' ha fet cas l' Alcalde,
 ni cap regidó ha fet cas;
 y, per lo tant la tal aygua
 de Dos Rius ja s' pot desar
 tant perqu' es un' *aygua molla*
 com perque es de darrer grau.

Ja hem entrat á la Quaresma:
 s' ha acabat lo *parlar gras*
 y comensa l' anar *magre*,
 lo cor-agre y ls badalls...

PEPET DEL CARRIL

L' «JINGLÉS»

Al nostre entorn tot reya com una persona que ha dinat bé. L' un devant á l' altre 'ns miravam de fit á fit, com si no 'ns haguessim vist de temps ensá. Ella de tant en tant, l' lensava tendres jays! de bastanta *llargada*; jo... fumava en pipa. Estavam aprop del balco, desd' ahont se veyá lo carré tot animat per inmensa folla y s' oía la contínua fressa dels *ómnibus* y carruatjes; però res d' aixó 'ns distreya. L' únich pensament que abdós teníam era 'l nostre amor, com si lo demés del mon no 'ns importés gens ni mica. Jo pensava, com en Lamartine, que si 'l mon hagués estat buyt, l' amor era suficient pera omplir-lo... de criaturas.

Perque ¡cal dirho! la Lluisa, que aixís se deya la meva estimada, era una xicota que hauría entussiasmat á n' en Zola si l' hagués coneguda. Jo la vaig coneixe un jorn prenent lo sol. Es lo meu plaher de tota la vida. Aixís que veig que s' aixeca per allá ahont acostuma, ja 'm vè d' alló més alegría y... ¡no hi puch fer més! en havent acabat d' esmorzar, prenh lo barret y ¡au! cap al passeig de Gracia á veure al amich de sempre. Aquells raigs tan ardorosos m' encantan. En lloch de mullar, encara aixugan y 't donan salut si acás ne *gastas massa*. De pendrer el sol ne diuhen á casa *traginar os*, pro jo 'ls deixo dir per alló de que *ande yo caliente*, etc.

Donchs com deya, vaig coneixe á la Lluisa passejantse ab lo seu papá, D Rafel Capgrós, un senyor carregat de cabells blanchs y de deutes. Aixó últim es un defecte que ja fá temps que 'l te y del que avuy día encara no se n' ha pogut despendre. Aixó no impideix que tingui una filla hermosa y seductora, capassa de fer bategar lo cor més frét, quan més lo meu *escalfat* pe 'l sol del *mitjdia*. Quan va passar pe 'l meu costat ¡zás! vaig sentirme una punxada al cor: en Cupido ja m' havia fet seu. Desde allavors ja no vaig menjar més... fora de horas, ni dormir després de las nou del matí. En fi, després de una llarga campanya vaig poguer cantar victoria, y, al igual que 'l Cèsar, dir alló de: *Veni, vidi, vici*. ¡Es que sí que soch un conquistador terrible!

¡Y 'm vaig creure felís! Cada matí, en lloch de pendre 'l sol pe 'l carrer me 'n anava á pendre 'l á ca' la Lluisa. Ens colocavam prop del balcó y 'ns deyam mil tendresas que 'ns omplían lo cor de felicitat.

Aquell jorn lo nostre idili havia arriuat ja al *sumum*. Ella tenía sas mans entre las meas com si tingués por de pérdrem. De sopte mirá al carrer y s' extremí voluntariament.

—¿De qué tremolas?— vaig dirli.

—¡Jo! de res—me respongué.

Vareig mirar á baix pera veurer la causa de la seva impresió y vaig veure á un jove parat á l' acera del devant, que mirava envers lo nostre balcó.

—¿Quí es aqueix?—vaig preguntar á la Lluisa.

—Que se jo...

—No; m' enganyas—vaig fer ab veu irritada.—Tu 'l coneixes, puig al veure 'l has tremolat.

—Devía ser de fret.

—No; que ara no 'n fá de fret. Es que l' estimas, Deu ser algùn sustitut.

—Peró, home, no siguis aixís...

—Donchs, digas, ¿qué hi fá parat aquí?

—¡Qué sè jo! Lo carrer es lliure y...

—Mira, Lluisa—vaig interrompre ab veu amenaçadora—jo t' estimo molt; però si lo que presento fos cert... ja no tornava may més.

—Peró no siguis beneyt. Si jo t' estimo ab tota l' ànima.

Y 'm vá fer un petó (no s' esgarrifin, que á cada pas hi eram) y jo n' hi vaig fer quatre. Las paraulas tendras tornaren á creuharse com á las professóns se creuhan las serpentinas d' un balcó á l' altre. Lo meu relloije y 'l meu estómach marcavan las tretze (sempre progressista) y 'm vaig aixecar pera anármen. Vareig mirár al carrer si encare hi havia aquell jove, però ja no li vaig veure. La Lluisa se fixá en mohiment y vá dirme:

—¿Ho veus, tanoca?

—Es que es tan intens lo meu amor que tinch por que que me 'l prenguin.

—Donchs lo meu es *massa gran* pera deixarse pendre. Vaja; no siguis d' aquesta manera.

Bueno; alanta. Fins á la nit.

* * *

Vaig baixar la escala ab lo cor plé de alegría. ¡Era una encantadora criatura aquella Lluisa! Sí, sí; me l' estimava, no hi havia dupte; sería la meva esposa y... ¡Vatúa 'l mon! Mentres pensava aixó veig al jove de l' acera que pujava. Al passar pe 'l meu costat me saludá somriguent com aquell que diu: «¡Infelís!» y seguí pujant fins al pis de ma estimada... —¡Llamp de Deu!—vaig dir entre mí.—*Ciertos son los toros*;—y 'm vaig posar en expectativa.

Vá trucar. La porta s' obrí y vá sortir la Lluisa.

No sè lo que 'l jove li digué, ni lo que ella vá respóndreli, puig parlavan en veu tan baixa que desde allí no s' entenía res; pero 'l meu cor ho vá compendre tot. Aquell tarambana era un poca-vergonya que 'm robava la felicitat, anant *fora d' hora* á ocupar un lloch que 'm perteneixía, sino que aquell día devía haver *fet aviat*; y ella... ¡Oh! ella era una infame, una perjura que m' enganyava miserablement. Pro ja no se 'n riurían mes de mí.

Vaig pujar febrosench pera anarlos á escanyar á tots dos, quan ella se tint mas petjadas tancá pressosament la porta, diguent baixet:

—Torni demá un xich mes tart.

Lo jove's quedá mut, parat y ab una cartá á la ma. Devía esser d' ella.

Com un boig, vaig arriarme fins á ell ab lo rostre aspre y li vareig pendre la carta pera mirar lo que deya.

Vaig rompre 'l sobre frisós y vareig llegir lo següent:

«Sr. Rafel:

Desitjaría que 's servís entregar al donador de la present alguna cosa del compte que fa tant de temps que 'm deu.

RAMÓN CASANOVAS,
Sastre.»

ANTÓNI CANTALLOPS.

LA TOMASA

ELS VELL

(Tipos para una 2.ª part del drama de l' Ignasi Iglesias).

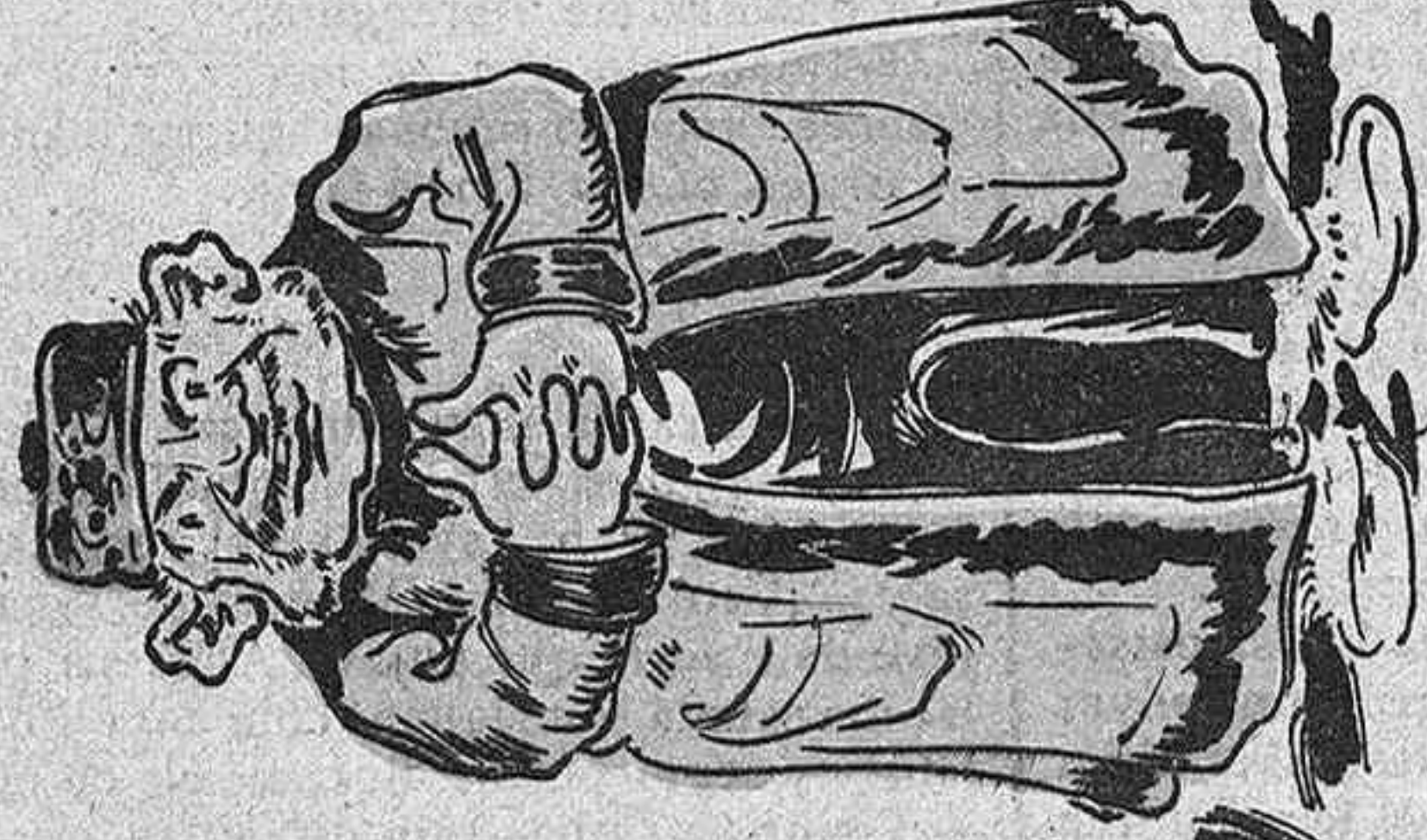
per J. LLOPART.

60 ANYS
Ursula Fich, majordona,
fògosa com pocas n' hi há,
que sols la pogué doma
Mossen Pau Matorrodona.

70 ANYS
La ilustre D.ª Susana,
devota que 'l pit se pica,
es sábut que 's vá fer rica
enviant noyas á l' Habana.

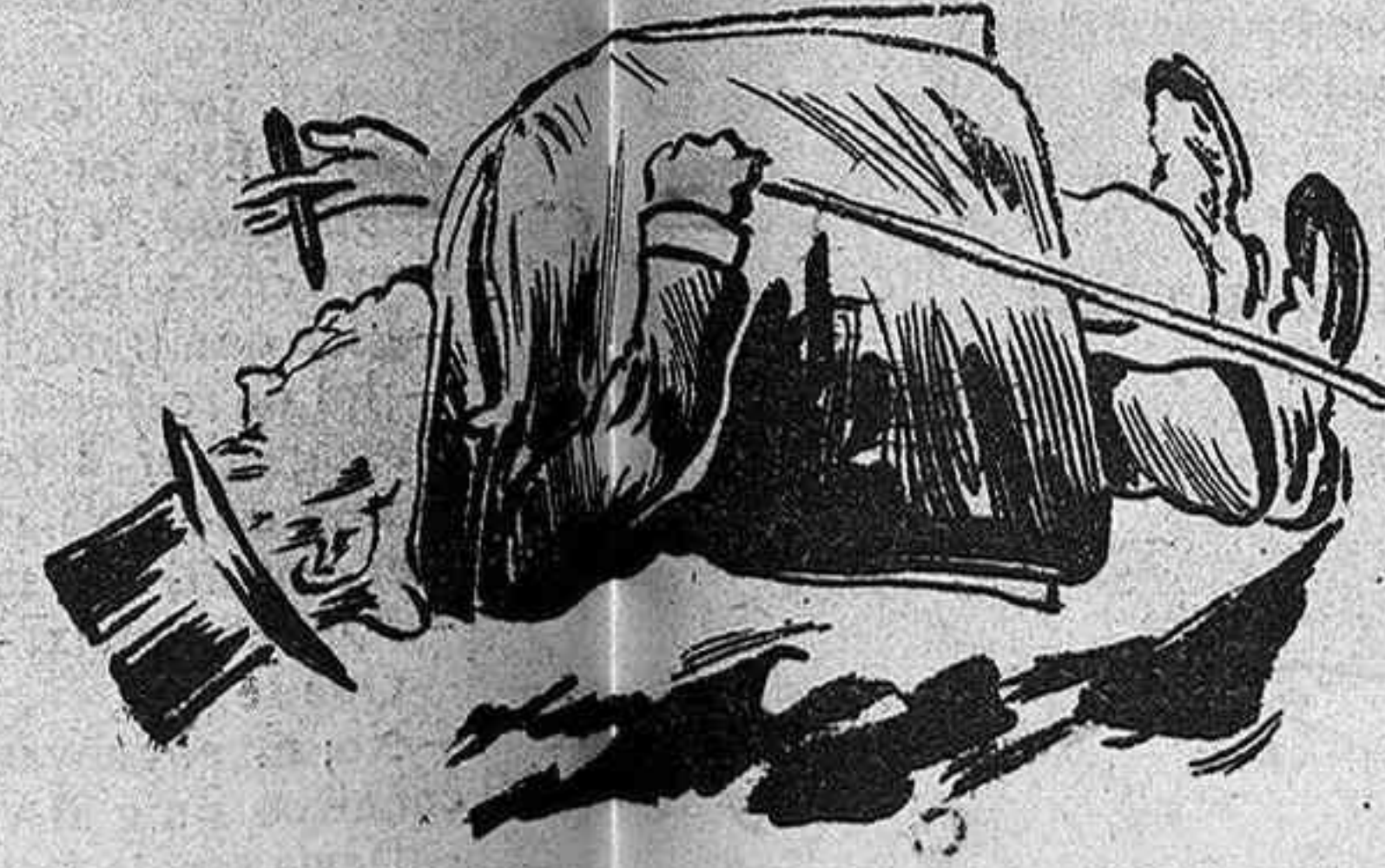
65 ANYS
D. Joan Estira-cordetas
un qu' als vells sol despatxar
que, joves, li han fet guanyar
travallant, moltes pusetas.

75 ANYS
Don Llibori, home de-cent,
usuré d' un cor molt gran
qu' ha fet molts favors, deixani
diners al doscents per cent.

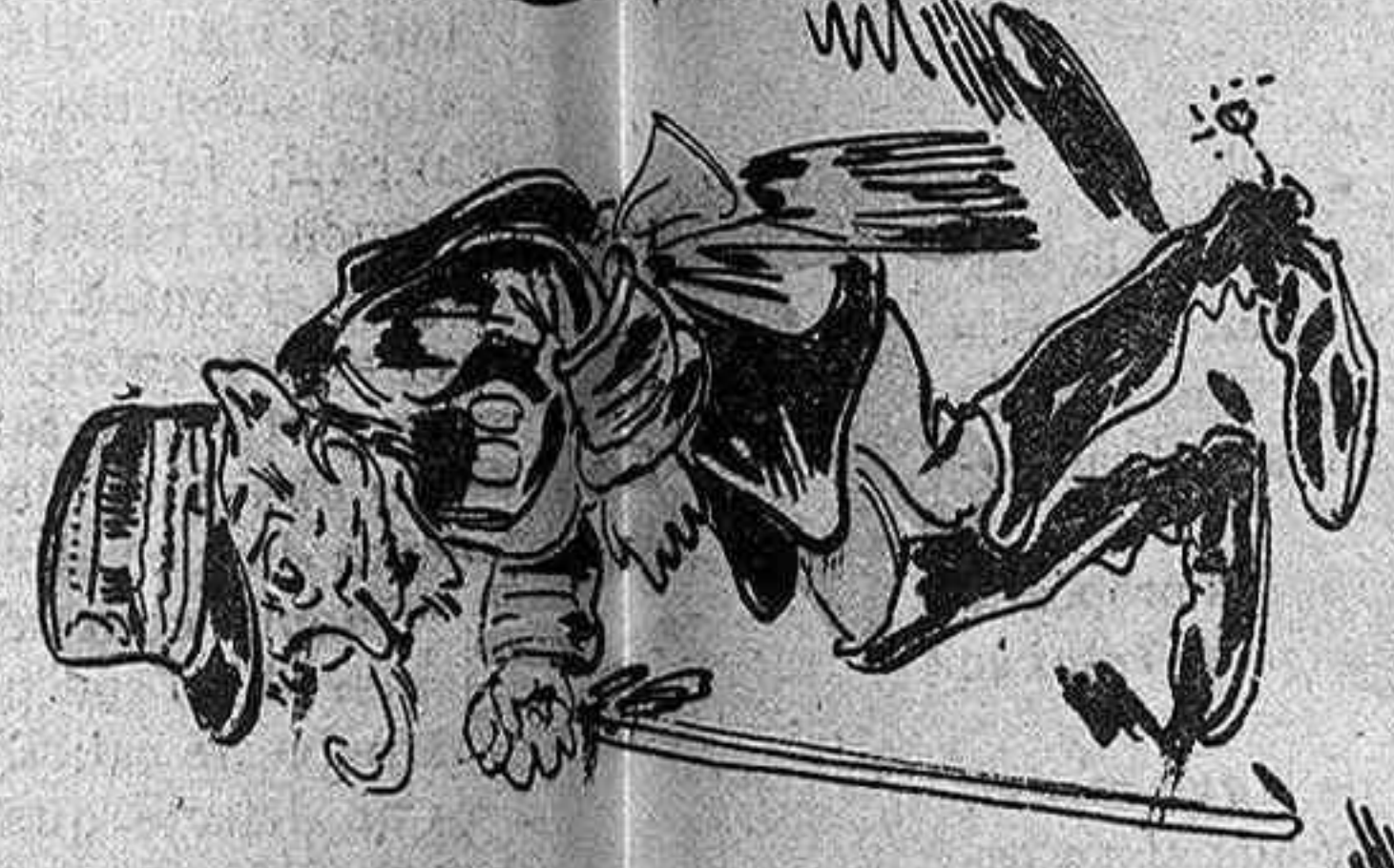
65 ANYS
L' ex-droguer Pere Xalet
que quan las cosas pesava,
si per sort lo pés donava
era qu' estava distret.

80 ANYS
¡Quin senyor Don Olaguer!
Fá a centas las caritats
ab part dels diners guanyats
quan jove, fent de negret.

50 ANYS
L' aixerit Mossen Geroni,
sempre ab las donas atent,
cada dia un ciri encén
á Deu y un altre al dimoni.

70 ANYS
Lo general Pere Pons
que de las balas fugía,
pero 'ls ascens conseguía
fent lo valent pe 'ls salons.

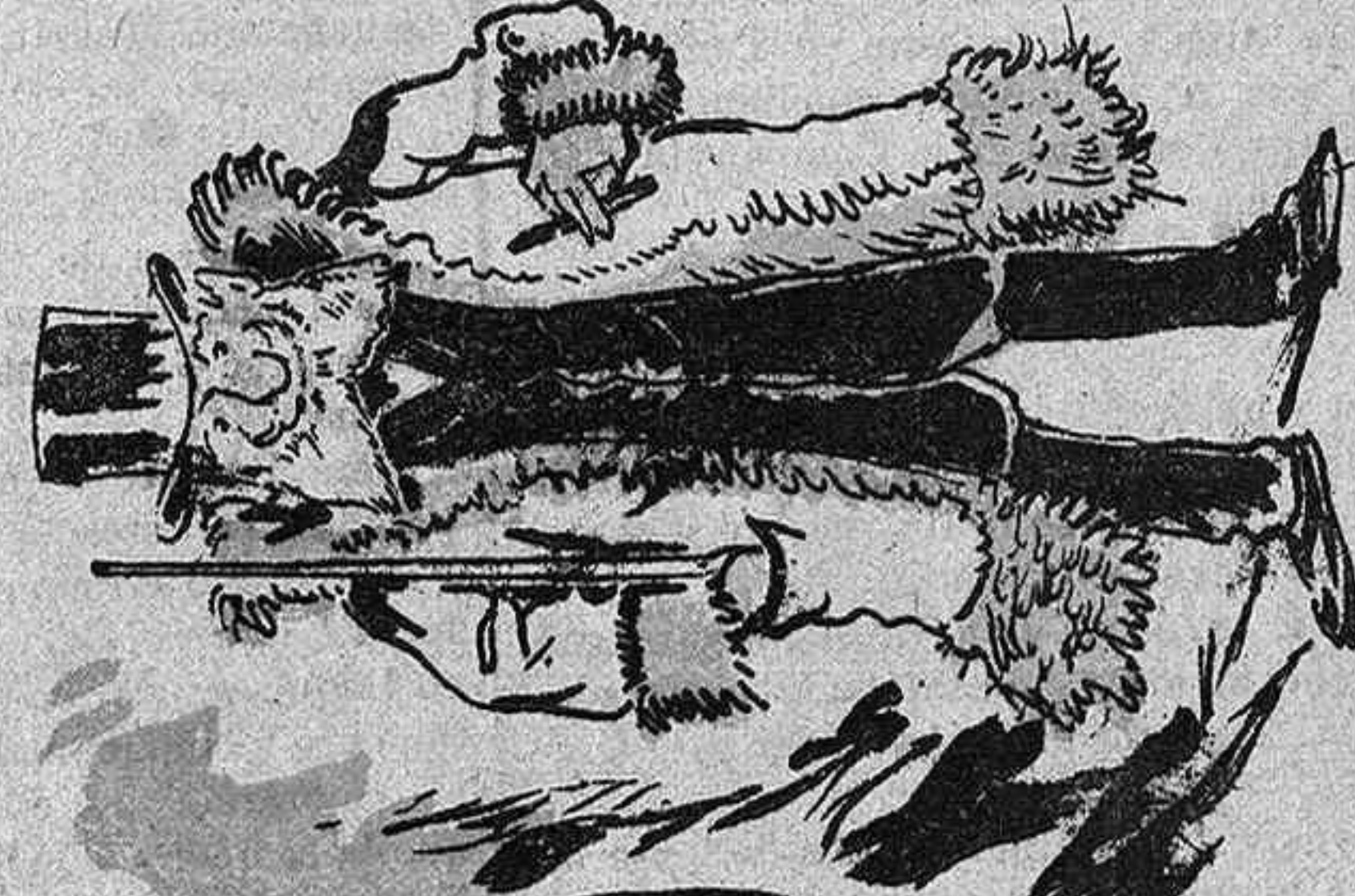
65 ANYS
Lo notari Ambrós Menut,
que á uns pobres menors robá,
y que per dissimulá
va vestit com un perdut.

70 ANYS
Lo distingit Don Pau Boira,
banqué qu' obté enormes guanyis,
encare no fá trenta anys
duros falsos feya cor.ª.

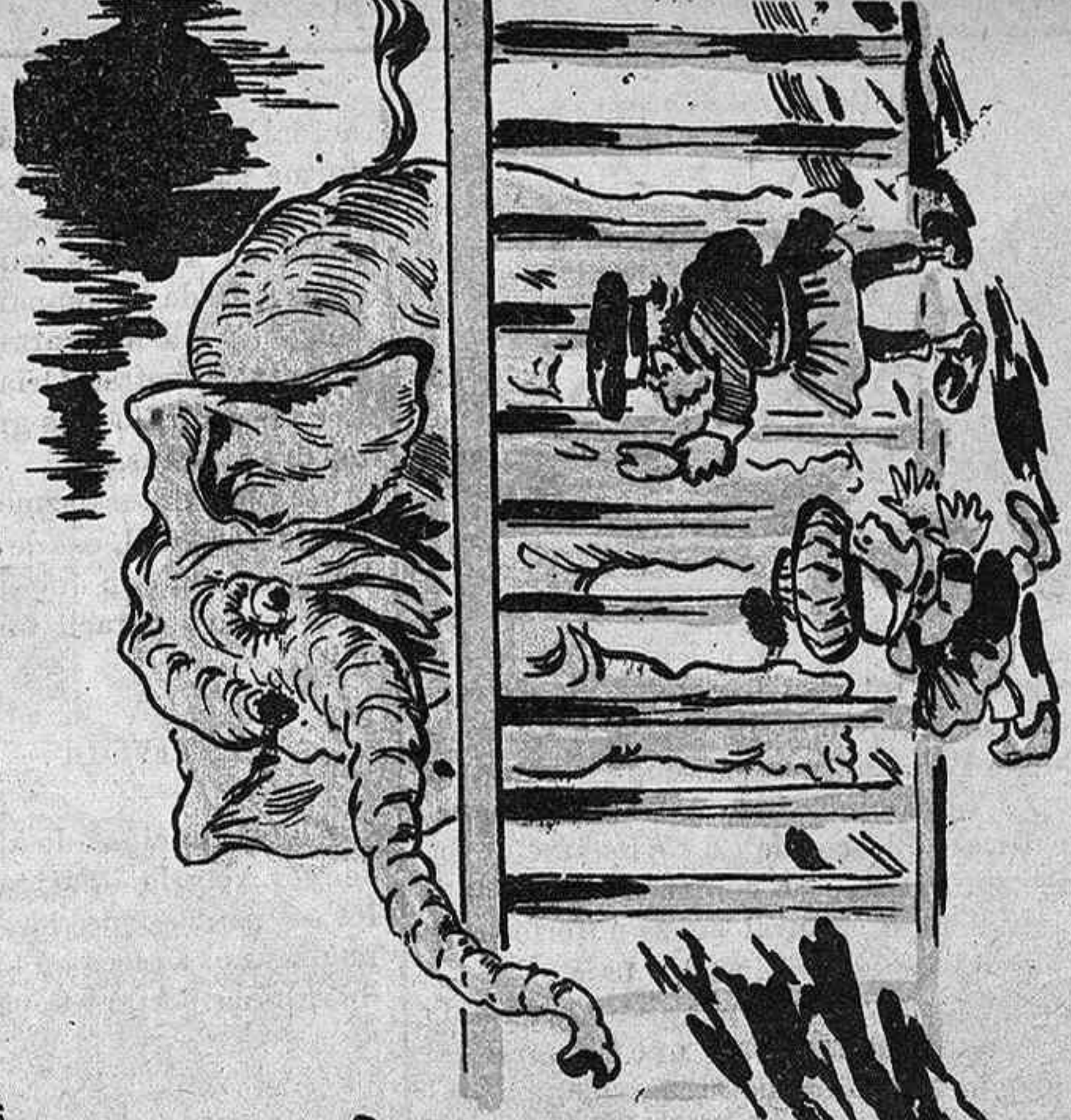
65 ANYS
Caixa d' empenyos posá
lo senyor Joseph Petit,
los jays! de qui vá á empenyá
en tot temps l' han divertit.

70 ANYS
Lo negociant Cañderilla,
que dotse cops ha quebrat,
y d' aquet modo ha lograt
aná ben calent d' ermilla.

60 ANYS
Diu que á la moral adora
en Rovellat estantis;
peró manté á tres Mimis
ab lo dot de la senyora.

L' AVI DEL PARQUE,
Vell (?) millor que totsquets,
ab tot y espantar canalla,
menjarse 'ls barrets de palla
y ferse un tip de llonguets.

PRINCIPAL

Dissapte 'l vespre, la incansable companyia dramática d'aquest vell colisseu, que dirigeixen els simpàtics esposos Tubau-Palencia, va estrenar la comedia en quatre actes *La Castellana*, arreglada á la llengua espanyola per en Ricart Blasco de *La Chatelaine* d'en Alfret Capús, un autor que ara comensa á privar á Fransa, per son istil lleuger, natural sense enferfects y ajustat á la vida social moderna d'aquell país.

Clar que l'arreglador havia de topar ab un sens fi d'inconvenients al adaptar aquesta obra que n'es reflexo de lleys y costúms que no son las nostras y que per forsa tenian de subsistir per serne base y fonament de la comedia. Per aixó, ab bon acert lo senyor Blasco, ha resolt la tasca, llimant aspresas de forma tan sols, sens la pretensió de trasplantarla.

Lo llenguatge n'es ben correcte y ben expressat, malgrat algún que altre galicisme que se li ha empassat... mes que sent d'ús corrent. Ja ho diu l'italiá: «Traduttore, traditore.»

L'execució de la obra, ben encertada, encara que un xich cansonera per efecte de precipitacions d'ensaig que demana el treball frisós dels teatros de Barcelona. No hi fá res; aixó passa en tots els estrenos.. La Tubau s'hi trova en son centre dins lo rol finíssim de Teresa, com lo senyor Amato que n'es actor de conciencia, molt ben ajudats pe 'ls altres artistas de la Companyia y per la Presentació escénica.

NOVETATS

Un plé may vist y un deliri imponderable en la concurrencia, signé la funció donada á benefici del notable tenor Sr. Utor, que ja avny se li diu célebre y que al pas que vá, dintre poch se li dirá eminencia.

Com es de suposar, se cantá *L'africana*, que valgué una ovació al beneficiat aixís com també á la verdadera celebritat de la Companyia ó siga la senyora Giudice.

En un dels intermedis cantá la romansa de tenor de la ópera *Aida* que á jutjar pe 'l entusiasme del públich la cantá d'un modo magistral y á petició de sos amichs y admiradors, nos feu sentir lo tros més inspirat de *Marina*, així com lo de *Dolores*, havent sigut rebuts ab lo mateix entusiasme.

Si 'ns hagués de creurer lo senyor Utor, li aconsellaríam que tenint las facultats que té, si vol estudiar té lo camí obert pera ser una eminencia, però que avny encara que li tirin llorer y l'agassatjin ab un sens fi de regalos, no es lo que el públich li ha volgut fer creurer.

Pera dissapte está anunciada ia inauguració de la temporada de Quaresma, ab la companyia del eminent

actor dramátich italiá senyor Zacconi, y de la que 'n forma part la notable actriu senyora Cristina.

En los cartells de abono s'ha obert la série pera 25 funcions ab preus sumaments módichs donada la importancia de la companyia, y en lo repertori anunciat hem vist que hi figuran novas obras de Musset, Philipi, Cürelle, Rovetta, Oriani, Henriot, Hauptmann y Sardou; es á dir, lo més granat en literatura de Italia, Alemanyia y Fransa.

Donat l'entusiasme que hi ha hagut en la temporada de Carnaval, es de esperar que no menguará en la de Quaresma en que se fará verdader art.

A ser lo contrari, faría molt poch favor á nostre públich.

TIVOLI.— CIRCO-EQUESTRE

Ab las funcions de ahir, se despedí la companyia del senyor Alegria, que tants bons resultats ha lograt en los set messos que ha actuat prometent tornar á comensar nova tasca en lo próxim Septiembre, que com es de suposar portará novas atraccions

CATALUNYA (Eldorado)

La sarsuela *El puñao de rosas* ja ha arribat á la centésima representació, y com siga que sembla que aixís ja logra lo pinácul de la gloria del género chico, se diu que 's tracta de retirarla pera dar cabuda á obras novas.

Molt difícil nos sembla se pugui lograr los propósitos esmentats ja que obras del fuste de *El puñao de rosas* se n'escriuhen pocas.

Pera demá está anunciat l'estreno de *Agua mansa*, sarsuela dels catalans Marquina y Gay, y que al ser estrenada en Madrid, doná lloch á oposadas opinions.

GRAN-VIA

Lo dimecres de Cendra quedá enterrada la companyia d'atraccions *sui generis* que ab bastant agrado de la empresa Gil ha fet de las sevas, durant los dos mesos últims.

Pera dissapte s'anuncia la inauguració de la temporada de Quaresma ab la companyia dramática del trio Moreno-Giménez Cuevas, portant com á obra de forsa *La barraca*, del reputat escriptor senyor Blasco Ibáñez, qual obra fou un exitás al estrenarse en Valene'a y últimament ho ha sigut en Palma.

Celebrarém que entre nosaltres també 's confirmi y que la temporada de Quaresma no sigui magre en aquest Teatro.

UN COMICH RETIRAT

LA TOMASA

CARNESTOLTAS PERPÉTUO

Dels mascarons poca-soltas
sols aqueix ens quedarà
y ab el sufragi ens darà
nous tipos de carnestoltas.

Disfressas avuy perdudas:
¡aixís no tornessiu may
sense punxa ó punxagudas!

PERQUÉ NO CANTO

A MON AMICH V. PLANAS

Fa cinch anys que cego d'ira
per un desengany traydó,
vaig llesar en un recó
d'armari ma tosea lira
Y enfadat vareig jurar
que jamay mes cantaria ..
jo que tan plaher sentia
quan me posava á cantar!
Poch te pensas lo torment,
ni imaginas lo desfici,
que aquest pesat sacrifici
m' ha causat continuament.
Cinch anys justos han passat
desde aquell malehit dia;
cinch anys de llarga agonia
per mon cor desventurat.
Cinch anys de senti cantar
tots los dias als aucells,
y jo mes infelis qu' ells
á glatir y hasta plorar.
Cinch anys d' amarch sofriment
y de martiri qu' espanta;
puig en lo mon tothom canta,
poch ó molt, bé ó malament
Tothom canta ab afició,
siga de nit ó de dia;
qui no canta d' alegría
també canta de tristó.
Menos jo, que cor-gelat
no canto ni un sol moment,
per causa del jurament
que tant dolor m' ha costat.
Y are, amich ja he fet á tots,
puig que si trencá 'l volia,
se bé prou que no podria
cantarolar quatre mots.
Ja qu' ab ma lira que jeu
no s' hi poden fer joguinas;
s' hi han criat tantas trenyinas
que ja ningú las en treu

EMILI RIEMBAU PLANAS.

A MA VEHINA

Lema:

Tengo dos lunares
Tengo dos lunares...

Sab que ja 'm te amohinat,
á mi y á tot lo vehinat
ab los seus cants de pardal;
que si no hi fa punt final
ho diré á la autoritat'
Me 'm vull aná á descansá
y 's posa vosté á cantá,
quan me vull posá á legi
en son cant no sol pará
y á ningú deixa dormí.
Alló del *percal planxà*
y l' *automóvil mamà*
y aquells ditxosos *lunares*
ximple es capás de torná
al mon y á *todos sus mares*
Y si acás l' autoritat
no apoya á un home cremat,
la justicia jo 'm faré
y aixís sabrá lo vehinat
que de cobart no 'n tinch ré
Puig si no deix de cantá
lo meu propósit será
agafar un orinal
y tirarli del replá
ple de essencia de total.
Per que vegi la vehina
que jo soch persona fina
ho dich á tall de xarada...
No canti que m' amohina
¡y li porto amenassada!
Vosté 'ns mata y no s' ho creu
¡Basta, donchs, de tal brometa!
¡La demanda queda en peu!
Si no 'ns atén, vullga Deu
¡li caygui la campaneta!

ALBERTET DE VILAFRANCA.

Amorosa (?)

Sense dirte cap mentida
ets tan pulida y tant mona.
que semblas en lloch de dona...
¡un tros de canya vestida!

Sols contemplantne ta imatge
quedo tan embabiecat,
que com boig enamorat
exclamo: uix . y ¡quina fatxa!

Y com tu sola m fas viure
perque 'm tens lo cor robat,
al tenirte á mon costat...

¡ja 'm venen ganas de riure!

Y quan 't tinch lluny, pateixo
de no veuret tant y tant
que, t' ho juro per Satán:
¡quan més lluny molt més m'engreixo

Ja de tan patir, bell astre,
á trossos tinch fet el cor
y 'm sento tan gran dolor...

¡com si m menjés un pollastre!

Sento un rosech ¡ay! que 'm mata;
més, no deixaré d' aymarte:

jo juro sempre estimarte...

¡com ho fa el gat á la rata!

Y com que obtenir ton cor
es tan sols l' instint que 'm mou,
si no me 'l donas ¡horror!!

m tiraré (sense por)
de cap... á un sofá ben tou!

F. MAS y ABRIL.

Cantar

Avuy penso dir á ton pare
quan me deixa casá ab tú,
per que si dura, ¡ay! la mare
ni camisa podré dú.

J. MONTABLIZ.

Final del acte quart de "D. Juan Tenorio"

(SONET)

Desesperat un pare per sa filla
va á casa el seductó d' ella á trovarlo
y l' amenassa dient que vol matarlo
veient que 'l seu honor perdres perilla...
Lo seductó als seus peus humil s' humilla
fent mil y mil esforços per calmarlo
y al veure que ab son arma vol passarlo
empunya tremolós l' acer que brilla.
Seguit s' aixeca al veure al seu darrera
á son rival llesant forta riallada...
¡y 'ls mata! recobrant son cor de fera...
.....
Lo públich aplaudint se desespera...
y 'ls actors al final de la jornada
surten á saludar á qui 'ls espera.

J. MORET DE GRACIA.

JO

(SONET)

A voltas he provat de fé un sonet,
y agafant al moment paper y ploma,
sentantme al meu *pupitre* com un home,
ab tres horas no més l' he tingut fet.

He procurat després posarlo en net
sens deixarme l que 's diu cap punt ni coma
y per últim l' he enviat sens ferhi broma,
á un periódich festiu, tot satisfet.

Quan l' esperava imprés, ha succehit
que, en lloch de la inserció, m' han contestat
que no sigui bunyol, neula y tossut.

Volguent dir ab aixó que l meu escrit
es incorrecte, mal versificat
y que 'n lloch d' un sonet, es un so-brut

A. AMORÓS ESTEBANELL.

Los mestres de casas de Reus, s'han dirigit á diferents periódichs, protestant contra las paraulas d'alguns oradors que prengueren part en un mitin celebrat en el *Salon de Variedades* d'aquesta ciutat, los quals cantaren ó poch menos, las excelencias del assassinat y del robo.

Anyadeixen los esmentats mestres de casas, que la seva classe, com tota la classe treballadora de veritat, ha d'anatematisar sempre y ab fermesa la conducta infame de 'ls que 's titulan defensors del obrer y sols contribueixen á son desprestigi y deshonor per ser completament falsos sos desitjos de millorar la situació del proletari.

Molt nos han agradat los mots de dits mestres de casas; la classe obrera, tal vegada per sa bondat y falta d'ilustració, cau sovint en el parany de sos enemichs.

Pero es convenient que se sápigat que no son sols sos enemichs los que preconisan l'assassinat y 'l robo, sino també 'ls que buscan son apoyo pera deturar la bella marxa del Progrés ó sigan los reaccionaris que pera assegurar las eleccions volen fèrsé adictes titulantse demócratas

Lo qual vol dir, que per evitarse disgustos, no val á badá.

Ja es ben bé veritat, que del arbre caygut tothom en fá llenya.

Mirin que dir desde París qu' Espanya havia cedit á Muley Arafa municions y un barco, es lo colmo de la impietat.

¡Quinas municions podem nosaltres proporcionar al moro, com no siga la *metralla* de las fondas de sisos, y quin barco podem cedirli si no es un barco de paper d'aquells que son la *divertición* de la quitxalla?

Los francesos son molt bromistas; pero convé que 's recordin de quan volian anar á Berlín ab escombras y 'ls alemanys varen clavarlos la gran palissa.

Diálech, entre dos regidors;

—Ascolti, Sr. Dallonsas, quan vosté diu que las ayguas del Torrent de las Gorgas son *potables*, vol significar que son bonas per beure?

No, senyor; per mi *potables* vol dir que 's poden beure ab *pot*.

—¿Y mestre d'obras, que significa?

—Un home, mes ó menos intel·ligent, que si l'hi pagan bé, pot fer las obras de canalisació de las ayguas potables

—¡Entesos!

En Maura, ó 'l Sr. Mauri, com alguns l'anomenan, es un bromista que no té preu.

Figúrinse que las ha agafadas pe 'l cantó de la sinceritat electoral y se sortirà ab la seva.

Tots podrém anar á depositar els nostres vots á las urnas comptant ab la protecció de la policia y de la guardia municipal.

No mes ens fa por una cosa, y es que com que 'l de la pudor y 'is *guras* depenen d'autoritats ministerials, no confonguin la sinceritat ab las mongetas, y en lloch de

protegir á republicans y catalanistas, que son los qu' aquí obtindrian mes vots, no 'ls portin lligats com Sants Cristos. ¡Ah, Sr. Mau... Mau.. Maura; vosté té una arrel de gat y creyém que 'ns está preparant una gatada!

—*

Ab lo ball de máscaras que dimars passat dongué la colonia italiana en lo Liceo, se pot dir que s'enterrá lo Carnaval del present any.

Y de qué la comissió de dit ball cumplí á la perfecció, se vejéab lo regositj y alegría que 'n totala nit regná entre la tant numerosa com escullida concurrencia que hi assistí, afirmantne que dit ball siguié lo més ben presentat que s'ha donat y al que ha regnat més ordre, elegancia y esplendides en lo present any.

Conforme estava anunciat, se dongueren premis á las máscaras que tant per sos lluhits trajos com de caparitxo, se fessin mereixedors de distinció, resultant agraciadas las Stas. Budry, Sales, Blazquez, Ampers, Fortuny, Chueca, Zaperos y Moret; á las que felicitem aixis com també á la comissió per lo ayrosa que sorti de son comés.

—*

Hem llegit que tres ciutadans de bon humor, se presentaren l'altre dia á l'Alcaldía, demanant en us de son dret, que se 'ls manifestés si ja havia dictat son fallo el Tribunal d'honor nombrat pera entendre en aquell enredo de Consums

—Diu que se 'ls vá contestar que 'ls individuos del tribunal, per ara, tots estaban bons.

¿Honor y consums? Dugas paraulas distintas, y una sola farsa verdadera.

Tractantse d'un honor de *consums*, ja veurán com morirà *consumit*.

—*

Per l'amor de Deu! no diguin que no progressém, per que 'ls anuncis de molts diaris los desmentirían.

Repassin aquest anunci:

«Bailes de máscaras. A l'á salida encontrarán habitaciones. Calle tal. etc.»

Creyéem que ja haurán comrés la indirecta.

Un altre:

«*Joven guapo*, deseando ir al baile del Liceo, solicita compañera que pague todos los gastos»

¿Que tal?

Ja poden ficarli 'l dit á la boca á n'aquet sant cristiá, que no es fácil que mossegui.

Lo seu desitj demostra una gran dossis de poca-vergonja; pero naturalment, l'home devia dirse, un *jove guapo*, no pot abandonar-se pagant lo gasto com un mortal de fisonomia esguerrada.

Y lo pitjor, es que la poca-vergonya, s'encomana com los badalls, perque al dia següent un altre *jove* que no devia ser *guapo*, s'anunciava d'aquesta manera:

«*Joven desea jamona para bailes Carnaval. Gastos cuenta de ella.*»

¡Pobri só! ¿Qui es capás de censurar-lo? Ell no devia ser *guapo*, ni elegant, ni persona de bé; pero, ja ho veuhén, se contentava ab una *jamona*, y hasta ben pregadet potser hauria apençat ab una vella.

Vamos, que si no va trovar *jamona*, valia la pena que n'hi fessin una á corra cuyta pe 'l seu us particular, ó al menos, per prudent, que li rompessin una vara de freixa per las costellas.

LITOGRAFIA BARCELONESA

SANT RAMÓN, 6. - BARCELONA

Última bola

—Muley, ja podeu cantar victoria. Aquí us porto municions y 'l millor barco que 'm queda.

Mestre nou y deixebles atrassats

—Señores, ja es hora de que conjuguem el verb administrar.

—¿Quin nom ha dit? No la coneixem aques'a paraula. Ab tretze mesos que venim á estudi hem après sols 'l verbo discutir.